

Datum

29-09-2020

Onderwerp

Dossier Cultuurpodium Groene Engel;
terug naar de cultuurbasis

Aantal bijlagen

2

Wat adviseert het college te besluiten?

1. Kennis te nemen van het businessplan 2020 e.v. van Cultuurpodium Groene Engel: 'Terug naar de cultuurbasis en volle kracht vooruit' (zie bijlage 1);
2. In te stemmen met volledige sanering van de bestaande schulden voor een totaal bedrag van € 233.400,-;
3. In te stemmen met het verzoek voor een garantiesubsidie voor Cultuurpodium Groene Engel in de komende 3 jaar van maximaal € 75.000,- per jaar;
4. De benodigde gelden hiervoor te reserveren voor integrale afweging in de Programmabegroting 2021-2024.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

In mei 2019 behandelde de raadscommissie de BMC-rapportage (zie bijlage 2) over de inhoudelijke ontwikkeling en bedrijfsvoering van Cultuurpodium Groene Engel (CGE). Dit rapport vormt de basis voor dit advies. In het rapport staan de volgende aanbevelingen:

- A) CGE dient een lange termijn visie te ontwikkelen over hun rol en positie in de culturele infrastructuur van de gemeente Oss. Hierbij dient ook afstemming plaats te vinden met theater De Lievekamp.
- B) Versterk artistiek leiderschap binnen CGE. Zorg daarbij voor een doorontwikkeling van de organisatie, aansluiting met de jongere doelgroepen, ruimte voor innovatie. Er moet een frisse wind gaan waaien in de organisatie.

- C) Versterk in samenhang met A en B de exploitatie van CGE. Maak onderscheid in de horeca binnen het complex Groene Engel. Zodat het CGE zich kan richten op haar kerntaak.
- D) Een incidentele financiële bijdrage van de gemeente Oss, gekoppeld aan de aanbevelingen A, B en C, is nodig om tot uitvoering te komen. Daarnaast constateerde BMC dat ook de structurele subsidie voor CGE relatief aan de lage kant was.

Op 5 november 2019 is de raadsadviescommissie geïnformeerd over de procesvoortgang bij Cultuurpodium Groene Engel. In deze raadsinformatiebrief kondigden we een aantal stappen aan, die doorlopen gingen worden. Deze stappen zijn nu uitgevoerd en we kunnen nu een integraal besluit nemen over de herstructurering van CGE. Een aantal van deze stappen heeft betrekking op gewijzigde huurovereenkomsten en een streven naar een mogelijke verkoop van het gebouw. Deze stappen worden gelijktijdig in een apart advies aan het college voorgelegd. Beide adviezen zijn volledig op elkaar afgestemd, waarbij de incidentele financiële consequenties van de gewijzigde huursituaties hier zijn meegenomen bij dit advies over de schuldsanering.

Voorstel Cultuurpodium Groene Engel

Het cultuurpodium heeft naar aanleiding van het BMC rapport de handschoen opgepakt en stelt het volgende voor:

- Een nieuw businessplan (zie bijlage 1). Kern hiervan is de verbreding van het culturele aanbod op basis van thema's, met veel verbinding met het publiek. Het businessplan is dan ook getoetst onder een aantal Ossenaars. CGE wil graag hernieuwde verbindingen leggen met de stad en haar inwoners. Ook de samenwerking met theater De Lievekamp gaat onderzocht worden op reële kansen en mogelijkheden. Doel is om een bredere en meer gevarieerde bezoekersstroom te bereiken, evenals een stabiele, professionele werkorganisatie;
- De commerciële horeca wordt afgestoten. De brasserie wordt verhuurd aan een horecaondernemer. De overige horeca in het pand (in het voormalige café en in de zaal) geschiedt op para-commerciële basis;
- De organisatie is nagenoeg geheel vernieuwd. In het afgelopen jaar is een deel van het horecapersoneel, een deel van het bestuur en de coördinator van het cultuurpodium teruggetreden. Er staat een nieuwe, enthousiaste ploeg mensen klaar om invulling te geven aan het nieuwe concept. Om dit succesvol te kunnen doen, is sanering van de schulden noodzakelijk.

Ons oordeel

De BMC-rapportage bevestigt dat CGE een unieke combinatie van film, podiumkunsten (muziek en theater) en cultuureducatie biedt in onze gemeente. Door het BMC-advies weten we ook wat er voor nodig is om van het cultuurpodium een duurzaam succes te kunnen maken. We streven daar onverkort naar omdat we het cultuuraanbod van Cultuurpodium Groene Engel belangrijk vinden voor onze inwoners en voor de attractiviteit van onze gemeente. Tevens is een bloeiend cultuurpodium belangrijk voor een bruisende binnenstad. We constateren nu dat het (nieuwe) bestuur en de nieuwe directie van CGE nagenoeg alle verbeteradviezen vanuit het BMC rapport ter harte hebben genomen. Daarmee is wat ons betreft een goede basis gelegd voor een succesvolle en duurzame herstructurering van het cultuurpodium.

Om dit mogelijk te maken moeten we nu als gemeente wel een aantal stappen zetten:

- *Vertrouwen geven aan de nieuwe ploeg.* Nieuwe mensen steken hun nek uit om van het cultuurpodium opnieuw een succes te maken. Dat gebeurt met frisse blik, waarbij heilige huisjes niet worden geschuwd. Het businessplan laat zien wat er allemaal op de schop wordt genomen; het cultuurconcept, de organisatiestructuur, de financiële rapportage, het horecaconcept, het vrijwilligersbeleid, de samenwerking en de lokale positionering. Er is goed geluisterd naar de adviezen en meningen van de stakeholders. Dat geeft ons vertrouwen voor een succesvolle herstructurering;
- *We gaan de brasserie verhuren aan een commerciële horecaexploitant.* CGE maakt in het nieuwe concept geen gebruik meer van de brasserie. Deze gaan we verhuren aan een commerciële horecaexploitant. De overige beschikbare ruimtes (het cafégedeelte en de cultuurzaal) verhuren we tegen maatschappelijk tarief aan het cultuurpodium. Voor de overzichtelijkheid komen de huisvestingsconsequenties hiervan in een apart dossier aan de orde;
- *We gaan de schulden van het cultuurpodium volledig kwijtschelden.* De nieuwe organisatie moet van start, maar met een schuldenlast is dat in deze ongewisse tijd ondoenlijk. Als we dit niet doen, leggen we de kiem voor de volgende crisis in de nabije toekomst. BMC geeft in haar advies ook duidelijk aan dat een financiële bijdrage van de gemeente noodzakelijk is om tot uitvoering te komen. De structurele subsidie voor CGE hoeft niet te worden verhoogd. Maar er moet wel (eenmalig) schoon schip gemaakt worden.

- *We onderzoeken de verkoop van het pand Groene Engel.* Ook als gemeente willen we in onze relatie met het cultuurpodium 'terug naar de basis'. De veelheid van rollen (pandeigenaar, verhuurder, subsidieverstrekker, toezichthouder, handhaver) vertroebelt een open blik op de toekomst. Een besluit dat we in het kader van de ene rol als gemeente nemen, heeft vaak direct gevolgen voor één of meerdere andere rollen. We streven op (korte) termijn naar een eenvoudige subsidierelatie met CGE. Er is momenteel een serieus aanbod van investeerders om het pand Groene Engel van ons over te nemen. We zijn hierover in gesprek. Als we voldoende garanties kunnen krijgen dat de cultuurfunctie voor de toekomst geborgd kan blijven, wat voor ons uiteraard een leidend uitgangspunt is, gaan we een concreet aanbod uitwerken en streven we naar verkoop van het pand.

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?

Het in stand houden – en zelfs verbeteren – van een gevarieerd en aantrekkelijk cultuuraanbod, passend bij een attractieve gemeente van ruim 90.000 inwoners.

Welk resultaat willen we bereiken?

Een besluit voor het Cultuurpodium Groene Engel, waarmee het nieuwe businessplan, in lijn met de aanbevelingen van BMC, uitgevoerd wordt en er een basis wordt gelegd voor een stabiele toekomst.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?*1.1. Er lijkt veel draagvlak in de gemeenschap voor het nieuwe businessplan*

Het nieuwe businessplan is uitgebreid besproken en getoetst bij een aantal stakeholders. Partijen als Koninklijke Horeca Nederland, Centrummanagement Oss, diverse cultuurbestuurders, cultuurmakers en de kwartiermaker UIThuis zijn meegenomen in het proces. Onder hen hebben de plannen beslist draagvlak. De contouren van het businessplan zijn op 1 juli gepresenteerd aan de raadsleden.

2.1. Succesvolle herstructurering is enkel mogelijk door sanering van de schulden

De Stichting Cultuurverrijking Oss (huurder van de horecaruimten) is door de bekende oorzaken het afgelopen jaar niet in staat geweest om aan de huurverplichtingen te voldoen. Tot 1 oktober 2020 is er in totaal een huur- en servicekostenachterstand opgebouwd van € 153.400,-. Dit bedrag bestaat voor € 93.255,- uit huur- en servicekosten achterstand tot de corona-crisis (al voor de coronacrisis heeft CGE aangegeven het huurcontract voor de brasserie te willen beëindigen) en voor € 60.145,- huurderiving tijdens de coronaperiode. Daarnaast kampt het cultuurpodium nog met frictiekosten, omdat men afscheid heeft moeten nemen van diverse medewerkers van de cultuurorganisatie. In die situaties treedt de wettelijke kantonrechtर्सformule in werking, waardoor het cultuurpodium € 80.000,- aan frictiekosten heeft moeten maken.

In totaal schelden we nu een bedrag van € 233.400,- kwijt.

3.1. De garantiesubsidie is nodig in deze ongewisse tijd

In het businessplan vraagt het cultuurpodium niet om structureel meer subsidie. Men verwacht de veranderingen mogelijk te maken door verschuiving binnen bestaande budgetten en door extra bezoekersopbrengsten. Daarmee is de begroting niet direct sluitend, volgens het businessplan sluit het eerste jaar op circa € 11.000 negatief, maar met de invoering van het nieuwe businessplan is de begroting de jaren daarop wel sluitend. De aannames uit het businessplan vinden we realistisch. Dus hoewel het BMC-rapport ook aangaf dat de gemeentelijke subsidie voor een dergelijk cultuurpodium beslist niet hoog is, kiest CGE niet voor de weg van structureel meer subsidie. Wel vraagt CGE voor een periode van drie jaar een garantiesubsidie van maximaal €75.000,- per jaar. Dat geeft meer kansen om het nieuwe format stevig neer te zetten. Zeker met de huidige coronacrisis in ogenschouw, vinden we dit een redelijk verzoek.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1. Oss is te klein voor een florerend cultuurpodium?

Oss is een middelgrote gemeente. Zoals alle middelgrote gemeenten heeft ook Oss last van de trek naar de grotere gemeenten om zich heen, zoals Den Bosch, Nijmegen en Eindhoven. Al deze steden hebben de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in hun culturele (pop)podia. Juist om aantrekkelijk te blijven tegenover de toenemende concurrentie uit andere steden, moeten we investeren in een herkenbaar, eigen cultureel aanbod, passend bij de schaal van Oss. Oss is immers geen slaapstad van de grotere steden om ons heen. Een cultuurpodium is belangrijk voor het brede culturele aanbod in Oss en de vitaliteit van de Osse binnenstad.

1.2. De organisatie is te klein om zelfstandig voort te blijven bestaan.

Ook een kleinschalig cultuurpodium vergt een professionele kernorganisatie. CGE is zich bewust van de kwetsbaarheid van een kleine organisatie en zoekt de oplossing in een nieuw organisatiemodel en intensievere samenwerking. Succesvol samenwerken (of samengaan) kan echter alleen vanuit eigen kracht. Gedwongen samenwerkingen (of fusies) leiden zelden tot een bevredigend resultaat. De samenwerkende partner moet er immers ook beter van kunnen worden. CGE en theater De Lievekamp zijn een niet vrijblijvend onderzoek begonnen naar de samenwerkingsmogelijkheden op bestuurlijk (Raad van Toezicht), strategisch (directie) en operationeel (medewerkers) niveau. Op operationeel niveau wordt via een regelmatig afstemmingsoverleg gesproken over programmering en communicatie. Op directieniveau is er afstemming en uitwisseling over bedrijfsvoering en worden de toekomstige bestuurlijke modellen verkend. Binnen een jaar willen zij hier de uitkomsten van kenbaar te maken.

1.3. Zijn de horeca-activiteiten nu goed verdeeld en passen die nu wel bij het cultuurpodium?

Commerciële horeca is geen kernfunctie van het cultuurpodium. We hebben actief gestuurd op ontmanteling van de huidige horeca situatie. CGE heeft ons geadviseerd om de verhuur van de brasserie uit te werken met een commerciële partij waarin men vertrouwen heeft. Dat vinden we een goede basis voor samenwerking en daarom nemen we dat advies over. De uitwerking hiervan komt gelijktijdig in een apart dossier aan de orde.

1.4. Crowdfunding

In 2018 vond een succesvolle crowdfunding actie plaats bij de CGE. Een groot deel van de crowdfunders is (nog) niet terugbetaald. Crowdfunders opereren voor eigen rekening en risico. De gemeente was hierin verder geen partij. We hebben de crowdfunders dan ook niet meegenomen in de schuldsanering en op de garantstelling van € 75.000 kan geen beroep worden gedaan met betrekking tot bedragen die CGE terug betaalt aan crowdfunders. Het is aan CGE om hierover eventueel afspraken te maken met de crowdfunders.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

In de Prioriteitennota 2020 is een investeringsimpuls opgenomen voor het Programma Sport-Cultuur-Ontmoeten. We gaan er vanuit dat deze investeringsimpuls vastgesteld wordt in de Programmabegroting 2021-2024. Het bedrag van de sanering en de frictiekosten (samen € 233.400,-) willen we ten laste brengen van deze investeringsimpuls.

Het is nog onzeker of en zo ja, in welke mate er gebruik gemaakt wordt van de garantiesubsidie. Daarom kiezen we ervoor deze incidenteel op te nemen in de jaarrekening indien er gebruik van wordt gemaakt.

b. Communicatie

N.v.t.

c. Uitvoering

Afdeling Vastgoed zorgt, middels een apart dossier, voor de afhandeling van de huisvestingsconsequenties. Afdeling M&M zorgt voor vastlegging van overige afspraken.

d. Overlegd met

N.v.t.

Bijlagen

- Bijlage 1; Businessplan Cultuurpodium Groene Engel - 28 juli 2020
- Bijlage 2; Rapport BMC gemeente Oss inzake Cultuurpodium Groene Engel

Samenvatting

Cultuurpodium Groene Engel moet een herstructurering doorvoeren. Op basis van de bevindingen uit het rapport over de doorlichting van het cultuurpodium door BMC (maart 2019) is er een nieuw businessplan geschreven. Hierin staan op het gebied positionering, programmering, samenwerking, horeca en vrijwilligers alle nieuwe plannen beschreven. De gemeente moet tegemoetkomen in eenmalige frictiekosten en de opgelopen huurschulden en servicekosten voor het brasseriegedeelte kwijtschelden om een succesvolle herstructurering te doen van Cultuurpodium Groene Engel.